No. 81.

BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG den 8sten September 1827.

SAMARANG, *den 1sten september 1827.*

De kolonel *Nahuijs*, eenigen tijd geleden uit *Nederland* aangekomen, is in het laatst der vorige maand hier doorgereisd om zich naar *Solo* te begeven, alwaar hij met de functien van waarnemend resident is belast geworden door den Kommissaris Generaal. De kolonel is door den Sultan en alle de overige Inlandsche prinsen en hoofden, met de grootste betuigingen van blijdschap ontvangen, en deze omstandigheid getuigt niet alleen voor de wijsheid van de keuze van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, maar bewijst ook ten volle, dat de Inlandsche grooten en het volk prijs weten te stellen op ambtenaren, die zich met waardigheid van de hun toevertrouwde belangen hebben gekweten. Hoe ware het te wenschen, dat men nooit van die verpligting afweek; dan zouden alle ambtenaren altoos de goedkeuring van het Hoofd des Bestuurs en de achting van de aan hen vertrouwde bevolking wegdragen.

BUITENZORG, *den 6den september 1827.*

Gisteren avond tegen 6 ure had alhier eene treurige plegtigheid plaats, die den diepsten indruk heeft gemaakt op alle aanwezigen. De kundige en ijverige natuur-onderzoeker *H. Boié*, die door Z. M. den Koning, met den heer *Maclot*, naar deze bezittingen was gezonden, om door hunne navorschingen het rijk der wetenschappen uit te breiden en het Koninklijk Museum te Leyden met de voortbrengselen van dezen Archipel te verrijken, na eene kortstondige hevige ziekte, door den dood aan zijne talrijke vrienden, aan de hooge verwachting der geleerde wereld en aan zijne dierbaarste betrekkingen ontrukt zijnde, werd plegtstatig ter aarde besteld. Zijne Excellentie de Kommissaris Generaal, alle de heeren van Hoogstdeszelfs gevolg, zijne diep bedrukte vrienden en alle de inwoners dezer residentie, die gelegenheid gehad hadden 's mans verdiensten te leeren kennen, volgden de lijkbaar, om den overledenen de hulde toetebrengen der achting en liefde, die zij voor zijne kunde, voor zijnen ijver, maar vooral voor zijne braafheid en beminnelijke hoedanigheden, hadden opgevat. De aanzienlijke lijkstaatsie tot de plaats genaderd zijnde, die in den tuin van het Kasteel van Buitenzorg bestemd was om de overblijfselen van den overledenen, naast die van de helaas ook te vroeg gestorvenen *Kuhl* en *van Hasselt*, te bevatten, verliet Zijne Excellentie het rijtuig en volgde, met alle aanwezigen, het lijk . . . . Diepe stilte, nog statiger door de invallende schemering, die de schoone natuur dezer streken vertoonde als met een floers omhuld, heerschte alom; men zag op ieders gelaat, men las in ieders oog de hartelijkste deelneming, den diepsten weemoed; en in die stemming kon het niet anders, of het woord van vertroosting, van zielsverheffing en van hulde aan de nagedachtenis des overledenen, dat op eene hartelijke wijze door den predikant *de Serière* werd uitgesproken, moest aller harten roeren. Hoe treurig het ook zij, een veelbeloovend mensch, in den bloei zijns levens, te midden der eervolste en nuttigste werkzaamheden, door den dood te zien nedervellen, blijft het altoos nogtans troostrijk voor den vriend der deugd, te ontwaren, het geen deze plegtigheid weder op nieuw bewezen heeft, dat ware verdiensten altoos gehuldigd worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN, *den 27sten maart.*

Men heeft berigten uit het hoofdkwartier van den generaal *Clinton*, in Coimbra, in Portugal, van den 9den dezer maand; destijds waren de engelsche troepen nog alle aldaar vereenigd, zoodat het berigt van het vertrek van afdeelingen naar Visen en Leiria, over Frankrijk ontvangen, berijden de waarheid moet zijn geweest.

Den 10den had men in Lissabon nog geen berigt van de vlugt der opstandelingen naar het spaansche grondgebied, en derzelver ontwapening daar te lande.—De Spanjaarden in genoemde hoofdstad hielden zich overtuigd, dat de voorstanders der constitutie een aantal begunstigers vonden in de spaansche armee op de grenzen, en bijzondere brieven uit Badajoz van den 6den maart schijnen dit gevoelen te bevestigen.

den 30sten maart.

Men heeft berigten uit Brazilie tot den 2den februari. Men vleide zich aldaar, dat de oneenigheden met Buenos-Aires eindelijk zouden worden bijgelegd, en men verzekerde, dat de kommissarissen, benoemd om een vergelijk te treffen, reeds waren aangekomen.—Voorts liep in Rio het gerucht, dat, zoodra de vrede gesloten was, Keizer *D. Pedro* willens zoude zijn, om eene reize naar Portugal te ondernemen.

—Met brieven uit Lissabon tot den 18den verneemt men de bevestiging van de reeds over Frankrijk ontvangene tijding van de vlugt der opstandelingen naar Spanje, en derzelver ontwapening daar te lande. Den 7den heeft een deel derzelve bij Alcanizas de spaansche grenzen bereikt. Drie honderd hebben zich in Braganza aan de constitutionelen overgegeven, en men meende, dat een aantal andere, die zich in Tras os-Montes hadden verborgen, dit voorbeeld zouden volgen.—Men rekende, dat het aantal der genen, welke op den spaanschen bodem waren gekomen, kwalijk 1000 konde bedragen. De spaansche generaal *Monet* had den generaal *Villaflor* berigt, dat hij de opstandelingen liet ontwapenen, en oggetuigen verklaarden, dat die ontwapening in de daad had plaats gehad.

De jongste berigten van den generaal *Clinton* zijn van den 16den uit Coimbra. Zijne armee was daar nog bij een, en in den besten toestand.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 30sten maart.*

Het blijkt nu van alle zijden, en de hevige monarchalen erkennen het mede, dat de spaansche regering de naar Spanje gevlugte portugeesche opstandelingen heeft laten ontwapenen, en men leest daarenboven in de ministeriele papieren, dat de opperhoofden dier opstandelingen, welke naar Frankrijk worden gevoerd, als *Tellez Jordao*, *Montalegre*, *Magessi* en anderen, reeds tot Burgos zijn gevorderd, en dat de markies *de Chaves*, uit hoofde van ongesteldheid, verlof heeft bekomen, om zich nog eenigen tijd in eene plaats bezuiden Burgos te mogen ophouden.

den 1sten april.

Brieven uit Lissabon van den 17den melden, dat een aide-de camp van den generaal *Villaflor* aldaar des echts had aangebragt, den 12den uit Braganza gedagteekend, inhoudende, dat de opstandelingen alle op spaansch grondgebied waren ontwapend en dat de generaal *Monet* dezelve binnenlands verspreidde. De geregelde krijgsmagt der insurgenten was dus geheel verdwenen, zoo dat de commanderende generaals der constitutionele troepen zich reeds onderrigt hadden verstaan, om de guerillas, welke nog in de provincie Tras-os-Montes omzwierven, als die van zekeren *Cochipuz* en van den luitenant-kolonel *Valpasso*, te bedwingen, immers te verstrooijen.

den 3den april.

De couriers, welke dezer dagen uit Madrid zijn aangekomen, hebben depeches overgebragt, betreffende zekere nota van het spaansch gouvernement aan de mogendheden van het vaste land, waarin derzelver tusschenkomst wordt verlangd, ten einde te bewerken, dat de britsche troepen Portugal mogen verlaten, en dat, als eene wedervergelding, het spaansche grondgebied door de fransche troepen zoude worden ontruimd; en waarbij het spaansch gouvernement zijn verlangen grondt op de omstandigheid, dat het de portugeesche opstandelingen heeft doen ontwapenen, daardoor op eene krachtdadige wijze een einde gemaakt aan de onlusten op het schier-eiland, en alzoo de noodzakelijkheid van eene bezetting van vreemde troepen heeft doen vervallen.—Deze nota schijnt vrij wat beweging onder de staatkundigen te hebben veroorzaakt.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 26sten maart.*

In brieven uit Odessa van den 9den dezer vindt men berigten uit Konstantinopel tot den 2den maart, en in dezelve zeer belangrijke bijzonderheden aangaande de houding, welke de russische gezant, dadelijk bij zijne komst in genoemde hoofdstad, heeft aangenomen. Volgens dezelve heeft gemelde ambassadeur zich, korte dagen na zijne aankomst, in groote staatsie naar de grieksche kerk begeven, ten einde in dezelve eene plegtige godsdienst oefening bij te wonen en heeft deze omstandigheid eenen bijzonderen indruk gemaakt op de Grieken, welke zich in de hoofdstad bevonden, en dezelve nieuwe hoop ingeboezemd op eenen krachtdadigen bijstand van de zijde van Rusland. Vervolgens heeft de heer *de Ribeaupierre*, zonder den grootvizier een bezoek te geven, zich bij den reis-effendi laten vinden, en zich bij die gelegenheid veroorloofd alle de voormalige, lastige en soms vernederende plegtigheden ter zijde te stellen.

De reis-effendi heeft den ambassadeur desniettegenstaande ontvangen, en van denzelven vernomen, dat hij de reeds ingeleverde vertoogen van den heer *Stratford Canning* en den heer *Miniacki*, ten gunste der Grieken, allezins goedkeurde, en dat de Porte zich met derzelver beantwoording wel mogt haasten, daar de verdere onderhandelingen, ten gevolge van de conventie van Ackerman, eerst dan zouden kunnen volgen, zoodra de grieksche aangelegenheden tot een zeker punt zouden zijn gebragt. De gezant heeft alverder den turkschen minister pogen te overtuigen, dat, zoo de zaken niet van gedaante veranderen, men het einde van den bloedigen strijd tusschen de Grieken en de Turken kwalijk kan bepalen; dat eene zesjarige ondervinding leert, dat de Verhevene Porte niet magtig genoeg is, om de Grieken te bedwingen; dat zij dus met geweld weinig kan uitwerken; — dat veelvuldige trouwloosheid ook den weg van overreding nutteloos heeft gemaakt, en dat intusschen het belang van den handel van Europa vordert, dat

de zeeroverij der Grieken een einde neme; — dat men echter dit heilzaam oogmerk niet zal kunnen bereiken dan door het tot stand brengen van een vergelijk tusschen de Grieken en de Verhevene Porte.

De reis-effendi moet, na eene woordenwisseling van verscheidene uren, ten slotte, hebben geantwoord, dat de Porte in den strijd met hare oproerige onderdanen geenszins de bemiddeling eener vreemde mogendheid konde aannemen, maar dat niet temin de voorslagen van Rusland en Groot-Britannie aan de overwegingen van den grooten Divan zouden worden onderworpen.—Den 2den maart zag men van de zijde van Rusland en Groot-Britannie het antwoord van de Verhevene Porte steeds te gemoet, doch de vraag van beide de genoemde mogendheden had een nieuw gewigt bekomen door de verklaring van den franschen ambassadeur, dat hij gelast was, om zich, ter zake der grieksche aangelegenheden, bij dezelve te voegen.

Terwijl men de bovenstaande berigten uit Konstantinopel ontvangt, deelen de oostenrijksche bladen breede uittreksels mede uit de grieksche dagbladen, ten einde te doen gevoelen, dat, daar de grieksche regering zelve overtuigd is van het belang der acropolis van Athene en de noodzakelijkheid, om de belegering van die citadel te doen opbreken, of dezelve ten minste op de eene of andere wijze te hulp te komen, het mislukken harer pogingen als een gewigtig voordeel voor de zaak der Muzelmannen moet worden aangemerkt.

Genoemde dagbladen voeren echter geene latere dagteekening dan van den 10den februari. Derzelver inhoud levert ook in de daad een blijk op van het gevoelen der grieksche overheden, dat het behoud der acropolis als ten uiterste belangrijk voor geheel Griekenland moet worden beschouwd, alsmede eenige bijzonderheden omtrent de maatregelen, welke van de zijde der Grieken zijn beproefd, om het ontzet dier sterkte te bewerken. Uit deze bijzonderheden blijkt, dat *Kara-Iskaki* zich den eersten februari in Distomo bevond, ten einde de pogingen van den Bassa van Negropont, om de aan die zijde verlorene positien te herwinnen, te verijdelen, en dat eerstgenoemd opperhoofd in de daad de Turken weder met voordeel had bestreden; dat voor het overige de Grieken uit het kamp van Eleusis, bestaande uit de Montenegrijnen, onder *Vasso*, en de Grieken onder *Burbacki* en een der *Notara's*, te land tegen Athene zouden aanrukken, en dat, eindelijk, eene tweede expeditie ter zee van Salamis naar den vasten wal zoude worden overgescheept.

Volgens de turksche opgaven, zijn de troepen uit het kamp van Eleusis in de daad opgebroken, doch den 9den door de troepen van den Seraskier teruggedreven. In de genoemde dagbladen wordt alleen gemeld, dat de grieksche legerbenden in het begin eenig voordeel hebben behaald, maar naderhand genoodzaakt zijn geweest, om naar Eleusis terug te wijken.

Voorts behelzen de dagbladen vrij uitgebreide berigten omtrent het corps van Salamis. — Dit corps bestond uit de overblijfselen der geregelde troepen, onder den Tagmatarch *Inglesi*, ten getale van 520 man; de Atheniensers, ten getale van 550, onder *Macrijanni*, en 1100 man Grieken, onder *Notara*, benevens 50 Ipsarioten voor de bediening van het geschut. — De zeemagt, bestemd tot de overvaart, bestond uit het stoomschip *Karteria*, onder *Hastings*, twee ipsariotische brikken, eene brik van den overste *Gordon*, en eenige kleine vaartuigen;—alles onder bevelen van den britschen kolonel *Gordon*, ondersteund door den beijerschen kolonel *Heidegger* en zijne officieren. Omtrent de krijgsverrigtingen dier troepen melden de dagbladen het navolgende:

„ Den 5den februari, na zonnen ondergang, hebben de troepen zich aan boord begeven, en na eenen overtogt van vier uren zijn dezelve des nachts in den alouden Phalereus ontscheept, terwijl de turksche bezetting zich in het klooster S. Spiridion opsloot. — De Grieken hebben zich aldaar verschanst, de beide einden van den heuvel Castella van paalwerk, naar den regel der vestingbouw, voorzien; — achter hetzelve negen stukken geschut geplant, en hebben de ontscheepte troepen binnen deze verschansing post doen vatten. — De overste *Gordon* betoonde zich ten uiterste te vrede over zijne manschap. ”

De laatste berigten, op welke men eenigen staat kan maken, zijn van den 15den, als wanneer de Grieken deze positie nog inhielden; men verwachtte wel, dat zij dezelve zouden moeten opgeven, doch dit berigt is van eene der grieksche zaak vijandige zijde gekomen, en het is dan ook nog niet gebleken, dat die verwachting gegrond is geweest.

Den 9den heeft de grieksche regering op Aegina weder eene dringende afkondiging uitgevaardigd, waarin de Grieken ten ernstigste worden aangemaand, om mede te werken tot ontzet van de acropolis, ten einde te verhoeden, dat eene sterkte, van welke het heil des vaderlands in zekere mate afhing, in 's vijands handen mogt vallen. Het blijkt nu, dat er weder eene aanmerkelijke tweespalt bestaat tusschen de grieksche regeringsleden, en dat een deel derzelve zich begeven heeft naar Hermione, alwaar de invloed van *Colocotroni* schijnt te heerschen. Die van Aegina hadden echter eene benzending naar Hermione gezonden, ten einde, zoo mogelijk, een vergelijk te treffen.

den 29sten maart.

In bijzondere berigten uit Weenen tot den 22sten dezer wordt gemeld, dat aldaar brieven uit Konstantinopel zouden zijn ontvangen, in welke de verklaring van de fransche ambassade, als of Frankrijk zich met Rusland en Groot-Britannie, ten gunste van Griekenland, had vereenigd en tot de overeenkomst van Petersburg van den 4den april 1826 was toegetreden, als nog geheel onzeker, immers te voorbarig, werd gesteld.

den 31sten maart.

Men heeft dezer dagen in Munchen brieven ontvangen van de beijersche officieren in dienst der Grieken, doch niet later dan van het begin van februari. Dezelve behelzen dus geene bijzonderheden aangaande de jongste krijgsverrigtingen van de troepen uit het kamp van Eleusis en de in den Pireus gelandde manschappen van Salamis, maar melden omtrent den toenmaligen stand van zaken het navolgende: „ De Seraskier heeft 6,000 man onder zijne bevelen; hij heeft eene verschansing op de hoogte van Philopappos opgeworpen, en rondom de acropolis van Athene eene gracht doen graven. Van den berg van Zeus Panhellenius op Ægina kan men zijn leger duidelijk ontdekken. Met de acropolis houdt men des nachts verkeer door middel van seinen. Op dien burg is genoegzaam meel voorhanden, en ontbreekt het ook niet, door de aangelegde werken van *Odusseus*, aan water. De bezetting heeft veel geleden, doch is nog niet moedeloos. Aan eene poging, om de Turken uit hunne verschansing te drijven, wordt niet gedacht; om daartoe te geraken, zal men eerst den terugkeer van *Kara-Iskaki* dienen aftewachten. Men tracht thans alleen de bezetting van de acropolis te versterken, en van krijgs- en mond-behoeften te voorzien.” Het is bekend, dat de troepen van Salamis in de haven van Athene post hebben gevat, en, ook na het mislukken van den togt van de troepen van Eleusis, hunne positie hebben ingehouden, doch het blijkt nog niet, dat het hun heeft mogen gelukken, om hun voornaam oogmerk, het provianderen van de citadel, te bereiken. Men ziet dus steeds met verlangen nadere berigten uit die oorden te gemoet.

NEDERLANDEN.

Brussel, *den 28sten maart.*

Men verneemt, dat, volgens de uitkomsten der kadastrale werkzaamheden in het afgeloopen jaar, door het geheele Rijk verrigt, de hoofdsom der grondbelasting van de acht navolgende provincien zoude moeten worden verminderd, ten einde in eene juiste evenredigheid te worden gebragt met die der overige provincien; te weten, Noord-Holland met ƒ 400,000, Zuid-Holland met ƒ 460,000, Oost-Vlaanderen met ƒ 200,000, West-Vlaanderen met ƒ 190,000, Antwerpen met ƒ 85,000, Utrecht met ƒ 62,000, Zeeland met ƒ 64,000, Vriesland met ƒ 400,000; — edoch zoude deze ontlasting, overeenkomstig de thans aan de Staten Generaal aangebodene wet wegens de nieuwe verdeeling der grondlasten tusschen de provincien, successivelijk en trapsgewijze, binnen een tijdvak van acht jaren, moeten geschieden.

den 31sten maart.

De heer *Beelaerts* heeft in de bijeenkomst van de tweede kamer der staten-generaal van heden een voorstel ingeleverd, houdende, dat art. 7 van den titel *over het huwelijk* van het nieuwe burgerlijke wetboek, in het belang der ingezetenen, dadelijk in werking mogt worden gebragt. Deze titel luidt aldus: „ Ook het huwelijk is verboden tusschen schoonbroeder en schoonzuster, wettige, of onwettige; 2°. tusschen oom, of oudoom en nicht, of achternicht, mitsgaders tusschen moei, of oudmoei en neef, of achterneef, wettige, of onwettige. De Koning kan, om gewigtige redenen, het verbod, in dat artikel vervat, door het verleenen van dispensatie, opheffen.”—Men heeft besloten, om dit voorstel naar de sectien te verzenden.

den 3den april.

Z. M. heeft besloten dat jaarlijks eene som van ƒ 20,000 zal worden aangewend, ter aankoop van kunstwerken van levende meesters, welke wezenlijke en erkende verdiensten bezitten, en wel bij voorkeur van werken, welke op de tentoonstellingen van Amsterdam, Antwerpen, Brussel en Gent zullen worden geplaatst; — en om te dienen tot premien voor plaatsnijders, medailleurs, steendrukkers, ontwerpers van bouwkundige schetsen, enz.

—Uit het verslag van de centrale sectie, wegens de nieuwe redactie van de wet op de zamenstelling der regterlijke magt, blijkt, dat de eerste afdeeling niet te vrede is geweest met het antwoord ter zake der conflicten, daar bij dit antwoord ten onregte wordt verondersteld, dat de Hooge Raad partijdig kan zijn; om dat men nimmer bij eenig regterlijk collegie partijdigheid moet veronderstellen, en in dit geval te minder, om dat de regterlijke magt daar geen belang bij heeft. De afdeeling oordeelt verder, dat men verkeerdelijk het regt, om conflicten op te werpen, onbepaald heeft gelaten, en geene verordeningen heeft voorgesteld ter zake van negative conflicten.

De leden der tweede afdeeling hebben de antwoorden over het algemeen voor kennisgeving aangenomen en zich hunne stem voorbehouden. Zij hebben wijders nog aanmerkingen gemaakt ter zake van de artikelen 5, 12, 51, 68 en 72.

De tegenwoordig zijnde leden der derde afdeeling hebben verklaard de memorie van antwoord, van gouvernementswege ingeleverd, met groote belangstelling te hebben gelezen, en zich meer bepaaldelijk, ten aanzien van het grondwettig stelsel van een geregtshof in iedere provincie, met het in dezelve voorkomende te hebben vereenigd.—Genoemde leden hebben ook over het algemeen in de gemaakte veranderingen en gegevene antwoorden berust.

De meerderheid der leden van de vierde afdeeling heeft geen genoegen genomen met de gegevene antwoorden, en blijft volharden bij haar gevoelen, ten aanzien der conflicten, als door welke bepaling, naar haar inzien, de regterlijke magt van de administratie afhankelijk wordt gesteld; ten opzigte van het bestaan van 18 geregtshoven; omtrent het min verkieslijke van het verdeelen van geregtshoven in regtbanken van eersten aanleg en hoven van appel; omtrent de mogelijkheid, om ook in criminele zaken een hooger beroep te doen gelden, mits men het denkbeeld van 18 geregtshoven late varen.

De vijfde afdeeling heeft verklaard het niet oorbaar te vinden, om nadere aanmerkingen ten aanzien der nieuwe redactie voortedragen, doch verklaart de naauwkeurigheid te weten te schatten, met welke de hoofdpunten van het ontwerp, naar aanleiding van hare bedenkingen, zijn behandeld. Vele leden hebben nogtans verlangd, dat zoude blijken, dat zij met de redactie van de artikelen 4, 73, 74 en 75 voldaan zijn.— De afdeeling heeft echter opgemerkt, dat met stilzwijgen is voorbijgegaan hare aanmerking, betrekkelijk de uitsluiting van gezworenen in criminele zaken, zonder dat dit vraagstuk ooit te voren opzettelijk is behandeld.

Drie leden van de zeven der zesde afdeeling volharden bij hun gevoelen, dat de conflicten alleen zullen komen ter beoordeeling van den Hoogen Raad. Vier leden verklaren de instelling van achttien hoven goed te keuren.

De zevende afdeeling oordeelt, dat in de bepalingen, betreffende het conflict, eene gaping wordt waargenomen, daar bij dezelve wel de competentie der regterlijke, maar geenszins die der administratieve magt wordt aangewezen, noch de gevallen, in welke, door wien, en op welke wijze een conflict zal kunnen worden opgeworpen. Zij meent, dat de bepaling, dat de Hooge Raad dan alleen beslist, wanneer zij de regterlijke magt als onbevoegd beschouwt, en geenszins in het tegenovergesteld geval, de onafhankelijkheid dier regterlijke magt schijnt te beperken en te kwetsen, en ook geschikt is, om bij de uitvoerende magt eene neiging te doen vermoeden tot uitbreiding van vermogen door de onbepaalde vrijheid, om de regterlijke magt te fnuiken, door middel van op te werpen conflicten.— De afdeeling heeft ook verlangd, dat de voornaamste bepalingen, betreffende den stand der advokaten, bij eene wet mogten worden geregeld — Een lid der afdeeling heeft de aanmerking gemaakt, dat 'er ligt, bij ongesteldheid van een of meer der leden der geregtshoven, van welke een gedeelte als regtbank van eersten aanleg moet fungeren, gevallen kunnen ontstaan, waarbij de overschietende leden niet genoegzaam talrijk zullen zijn, om in appel te beslissen. — Verscheidene leden dezer afdeeling hebben nog een derde arrondissement voor Noord-Holland, eene regtbank voor het land van Waas, een derde arrondissement voor Noord-Braband, en eene regtbank voor het voormalige Staats-Vlaanderen, het welk in den winter kwalijk gemeenschap kan hebben met het eiland Zuid-Beveland, waaronder het behoort, verlangd.

den 4den april.

In de bijeenkomst van de tweede kamer van heden is beraadslaagd over de wet op de zamenstelling der regterlijke magt.

Z. E. de minister van justitie heeft de bepalingen der wet verdedigd, inzonderheid ten aanzien van de conflicten, en van het opdragen van de functien van de regtbank van eersten aanleg aan een gedeete der leden van het geregtshof. Z. E. heeft ook nog aangemerkt, dat het geldelijk belang zeker bij de vermindering van arrondissements-regtbanken in aanmerkingen is genomen; dat de bezwaren, welke uit dien hoofde kunnen ontstaan, echter bij eene nadere wet, ten minste ten aanzien van sommige, uit den weg zouden kunnen worden genomen, en dat men welligt reeds in de volgende zitting ten dien aanzien eene voordragt zoude mogen verwachten.

De heer *Barthelemij* heeft de wet bestreden, en dezelve aangemerkt als niet uitvoerlijk, en als niet overeentebrengen met het lijfstraffelijk regt. Hij heeft eene tabelle aan zijne mede-leden rondgedeeld, ten betoge, dat men, met de instelling van 18 provinciale geregtshoven, aan sommige regters twintigmaal meer werkzaamheid zoude opdragen, dan aan andere; en dat voorzeker de regtbank van Amsterdam, zoodanig als die is voorgesteld, niet in staat zoude zijn, om de aan haar onderworpen zaken aftedoen.

De heer *Donker Curtius* heeft de wet bestreden, zoo wel uit hoofde der conflicten, als, en bijzonder, ter zake van de instelling der 18 provinciale hoven.

den 5den april.

In de bijeenkomst van de tweede kamer van heden zijn de beraadslagingen over het ontwerp op de zamenstelling der regterlijke magt vervolgd.

De heer *Leclercq* heeft zich tegen de wet verklaard, uitgaande uit het beginsel, dat het aantal van hoven en regtbanken, in het belang der ingezetenen, zoo veel mogelijk moet worden gesmaldeeld. Hij oordeelde, dat het onderhavig ontwerp strekte, om de onderscheidene provincien van elkander aftezonderen; om eenen provincialen, en geenszins een nationalen geest te bevorderen; en meende, dat de wet eer zoude strekken ter aankweeking van chicane, dan van ware regtsgeleerdheid.—Hij sprak voorts in den geest van den heer *Barthelemij*, en meende, dat men naar aanleiding van art. 182 der grondwet, een geregtshof over verscheidene provincien konde stellen, en dat dus den wetgever alle mogelijke vrijheid was gelaten, om dit aantal te bepalen, zoodanig als hij zulks geraden zoude oordeelen. Hij antwoordde tevens den steller der memorie omtrent het aantal der hoven in den geest van den heer *Donker Curtius*. Hij verklaarde zich mede tegen de vereeniging van een hof van appel en eene regtbank van eersten aanleg in een en hetzelfde geregtshof.

Z. E. de minister van justitie heeft bij die gelegenheid aangemerkt, dat de instelling van provinciale hoven voor elke der provincien door de grondwet is uitgemaakt. De heer *Dotrenge* heeft daarop in het midden gebragt, dat hij, in der tijd mede een deel hebbende uitgemaakt van de commissie van redactie der grondwet, het niet daarvoor houdt, dat artikel 182 in dien zin moet worden verstaan.

De heer *Fockema* heeft de wet verdedigd en, ten aanzien der conflicten, beweerd, dat de regterlijke magt een uitvloeisel was der uitvoerende magt, en dat ook in naam des Konings regt werd gesproken. Hij legde het artikel der grondwet uit in den geest van het onderhavig ontwerp, en trachtte de zwarigheden, daar tegen ingebragt, optelossen.

De heer *Serrüijs* heeft de wet bestreden en gesproken in den geest van den heer *Donker Curtius;* — de heer *Metelerkamp* heeft dezelve verdedigd.

HAARLEM, *den 2den april.*

Het water in de beneden-rivieren is thans algemeen dalende. Berigten uit Tiel van gisteren melden, dat de dam in den strang bij Ochten in zoo verre gelegd is, dat dezelve slechts weinig water meer doorlaat, en dat de verdere beringing waarschijnlijk binnen 4 à 5 dagen voltooid zal zijn;— dat men alzoo hoop voedt, dat van het wintergraan nog iets te regt zal komen; dat de boomgaarden gespaard zullen blijven; dat er nog aardappelen en eenig zomerkoren gepoot en gezaaid zal kunnen worden.

BATAVIA, *den 3den september 1827.*

Zaturdag laatstleden het Bataviaasch dagblad in handen krijgende, viel mijn oog op den in hetzelve aangekondigden maaltijd, welke op den achtermiddag van dien dag, aan de gezamenlijke armen der hervormde gemeente, zonde worden gegeven, ten gevolge eener, tot dat einde, gedane gift, door de gezamenlijke oprigters van het kassiers-kantoor aldaar, en ik konde mijnen wensch niet onderdrukken, om een aanschouwer van eene zoo zeldzaam plaats vindende plegtigheid te wezen.

Geheel alleen begaf ik mij dan naar het armhuis, en wandelde onopgemerkt door de ruime gaanderijen van dat gebouw, alwaar onderscheiden groepen van opgeruimde en net gekleede behoeftigen mijne opmerking tot zich trokken. In het achterste gedeelte derzelve was men druk bezig, om, onder het opzigt van eenige heeren, welke ik voor diakenen aanzag, al de toebereidselen tot den maaltijd te maken; terwijl het getal der maaltijdgangers steeds meer en meer toenam.

Te zes ure, na de komst van den predikant *Lenting*, werden de aanwezenden, door het luiden der klok, aan tafel genoodigd, en het was voor mij een aandoenlijk gezigt, een getal van, naar gissing, honderd vijftig bejaarde en gebrekkige geloofsgenooten, wier bestaan geheel van de weldadigheid der gemeente afhankelijk is, aan eenen disch vereenigd te zien, welke allezins de blijken droeg van de zorg aan denzelven besteed, terwijl onderscheiden aanschouwers, zoo heeren als dames, zich onder deze menigte mengden en daardoor broederlijke en zusterlijke toegenegenheid aan den dag legden.

Nadat door een der diakenen eenige toepasselijke woorden gesproken waren, werd door den predikant *Lenting*, in de Maleische taal, een plegtig gebed uitgesproken, terwijl daarna door hem aan de aanzittende behoeftigen eene doelmatige aanspraak werd gehouden. Gevoel en aandacht was bij de meesten daar bij duidelijk zigtbaar en moest den opmerkzamen waarnemer overtuigen, dat zij in dankbaarheid, zoo wel jegens God, als menschen, dit genot smaakten.

Met aandoening wandelde ik de lange rijen der aanzittenden langs, wier betamelijke vrolijkheid steeds meer en meer toenam; en niet weinig werd opgewekt, toen eensklaps zich de vrolijke toonen der muzijk verhieven. De welvaart en bloei van Batavia's ingezetenen, de bloei eener inrigting, wier instellers hun dezen vrolijken dag verschaften, de dankbetuiging aan den predikant *Lenting*, wiens tegenwoordigheid niet weinig toebragt om dezen maaltijd plegtig- en statigheid bijtezetten, de dankbetuiging aan diakenen, onder wier toevoorzigt dit feest plaats vond, waren, onder anderen, zoo vele toasten, welke met hartelijke eenvoudigheid en vreugde werden gedronken, tot dat ieder, tegen negen ure, verzadigd en opgeruimd, huiswaarts keerde, terwijl ik het gebouw verliet met de overtuiging, dat Batavia, ja behoeftigen in zich bevat, doch tevens menschenvrienden genoeg, om die behoefte te leenigen en min drukkend te doen worden.

Mogt gij, mijnheer de redacteur, dit eenvoudig verhaal eene plaats in uw dagblad waardig achten, zoo zult gij daarmede verpligten

EENEN ONBEKENDEN AANSCHOUWER.

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 5—schip *Star*, A. Riggs, van Cheribon den 3den september, passagier: de heer G. A. ten Haaff.

Vertrokken.

Sept. 6—schip *Marzoek*, Said Hasan Segaf, naar Cheribon. — schip *Pekalongang*, M. Hornung, naar Samarang.—schip *Minerva*, F. J. Harmes, naar Soerabaija, met Zr. Ms. troepen.—Eng. schip *Andromeda*, J. Muddle, naar Antwerpen, passagier: de heer A. W. Parkers.

Sept. 7—brik *Indramaijoe*, Han Tiansing, naar Cheribon. — schip *Grace*, G. F. W. Godt, naar Riouw, passagier: de heer E. van Campbell.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Melampus;* schepen Recoverij, Baron van der Capellen, Thalia, Mastora, Stad Rotterdam, Bantjar, Star; brikken Foengfie, Peinhoeij, De Hoop, Scheva, Dorothea; schoener Hsphin. — Eng. schepen Orpheus, Mariner, Wewestru. — Amerik. schip Augusta. — Fransch schip La Jeune Clémence.

SAMARANG.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Aug. 3—Arab. schip *Jocdil Barie*, Said Abdul Rachman Bin Oemar Segaf, naar Tagal, Cheribon, Muntok, Riouw en Poeloe-Pinang.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Aug. 31—schoener *Colonial Trader*, W. Morling, van Samarang den 28sten augustus.

Vertrokken.

Geen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Dageraad;* brik *Dourga;* schoeners *Circé*, *Brak;* transport-boot *No.* 4; schepen Carolina en Jacoba, Admiraal Buijskes, Rotterdams Welvaren, Lajn; brikken Kampar, Koepang, Elizabeth, Tiksing; schoeners Dracke, Colonial Trader; kotter Dolphijn; bark Radjawalie.—Amerik. schip Zephijr.

EDICTALE CITATIEN.

Pro Justitia.

Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven Raad, R. O., gedaan verzoek, tegen de non- comparanten heeft verleend het eerste defaut en ten profijte regtens, den fiskaal R. O. welmeld geadmitteerd tot het doen eener tweede citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen woensdag den 3den october 1827, op en tegen allen en een iegelijk, welke eenig regt, actie of pretentie vermeenen te hebben op eene somma van een honderd vijf en zestig guldens en zeven en twintig cents, zijnde het provenu van eene hoeveelheid amfioen, wegende de zwaarte van vier en een half katje en twee spaansche matten, aangehouden in de kampong Kapatiaan te Soerakarta, door den bediende van de Javaansche vrouw *Embok Rongo Widjojo*, weleer genaamd *Embok Redjo Widjojo*, waarvan de eigenaars onbekend zijn;

Zoo is het, dat ik *Abraham Pijl*, tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, bij deze voor de tweede maal dagvaard allen en een iegelijk, welke eenig regt, actie of pretentie vermeenen te hebben op de hierboven vermelde som van een honderd vijf en zestig guldens en zeven en twintig cents, om op woensdag, die zijn zal den 3den october 1827, des morgens te half acht ure precies, het zij in persoon, dan wel bij gemagtigden, te compareren ter openbare rolle van gemelden Raad, ten einde het eerste defaut te purgeren, de kosten van dien te refunderen, en als nog te hooren refereren aan den ter rolle van den 22sten dezer gedienden eisch en stukken, voorts te procederen als naar regten, sub poene dat aan de non- comparanten een eeuwig stilzwijgen zal worden opgelegd, en dat voor het profijt van dien, of bij gebreke eener deugdelijk bevondene pretentie, meermelde som zal worden verklaard aan den lande te zijn vervallen.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, van de puije van het raadhuis te Samarang, den 28sten augustus 1827.

De tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd.

A. PIJL.

VENDU DEPARTEMENT.

Op maandag den 10den september 1827.

Voor de woning van den luitenant adjudant *De Kolff*, op Weltevrede, van wagens, paarden, huismeubelen, boeken, waaronder de laatste editie van den Conversations lexicon in 10 deelen.

Op dingsdag den 11den september 1827.

Voor het vendu-kantoor, van eenige pas aangebragte timoreesche paarden, eene partij koffij van de landen Noesa Kambangan en Tjibinon-west, alsmede 25 stukken buffels; voorts, bijwege van executie, voor rekening van *H. P. Boterkoper*, de volgende lijfeigenen, als: *Bietjoe*, koetsier, rijdt met 6 paarden; *Sleman*, dito, met 4 dito; *Sawan*, lijf en huisjongen; *Malatie*, huismeid; en voor rekening van het Gouvernement, eenige zilveren oppassers borstplaten.

Op Woensdag den 12den september 1827.

Bij *W. Steetz*, naast de Harmonie, in het huis van wijlen den heer *Arnold*, van fraaije wagens, bendij's, paarden, spiegels, schilderijen, fraaije mahoniehouten en andere goed geconserveerde meubelen, enz.

Op donderdag den 13den september 1827.

Voor het negotiehuis van *J. F. Goltdammer*, voor rekening van den boedel van wijlen den heer *J. F. Arnold*, van prachtige pendules met en zonder muziek, vazen, astrale lampen, schilderijen en spiegels, zilver-, pleet-, brons-, christal- en glaswerken, een piano, muziekwerken, porceleinen, shawls, tafelgoed, en andere negotiegoederen meer.

Op vrijdag den 14den september 1827.

Ten huize van den heer *Davidson*, op het Koningsplein, van paarden, koebeesten, eene bengaalsche bendij, wagen en bendij tuigen, boerwagens, meubelen, glas en aardewerk, jagtgeweren, bussen, pistolen, etc.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

De vendutie op den 11den dezer aangekondigd is uitgesteld tot op den 18den september.

—Uit de hand te koop, een huis, tuin en grasland, langs de rivier Anke; informatie bij

LEPS.

—Bij de ondergeteekenden op Weltevrede, diverse provisien, wijnen, brandewijn, jenever in heele en halve kelders, kinderspeelgoed, gemonteerde koetsiers hoeden, pleeten wagen lijsten en lantarens, en meer andere goederen.

DE LA RAMBELJE, RUTERING EN CO.

—Uit de hand te koop, eene slavin, zijnde fijne naaister, lijfmeid en gebakmaakster; adres ter Lands Drukkerij.

Exquise roode wijnen van Suermondt, Roest en andere merken, pas aangebragt per DE STAD ROTTERDAM, kapitein *Poort*, extra goede port-, madera-, muscaat en mallaga wijnen, schiedammer jenever, goede boter, vruchten op brandewijn, gedroogde vruchten, gezouten zalm; hammen, ribben en paterstukken, zoutvleesch en spek, keukenzuren, mineraal water, koek, banket en suikerwerk, en meer andere goederen zijn te verkrijgen bij

WITT EN CO.

GEBOORTEN.

Heden beviel voorspoedig van eene dochter, de echtgenoot van P. O. DE LA RAMBELJE.

Weltevrede, 5 september 1827.

STERFGEVALLEN.

Ons eenigst kind, de lieveling van ons hart, werd heden, nog geen achttien maanden oud, van ons weggerukt. God bidden wij om troost en kalmte; een zalig wederzien is onze hoop. W. BOSCH, *offic. van gez.*

REMBANG, D. C. BOSCH,

31 augustus 1827. geb. *Jonker.*

NAGELATEN BOEDELS.

Diegenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van *Hendrik Strauch*, den 11den augustus 1827, te Batavia overleden, worden verzocht, opgave of betaling te doen, ten kantore van den ondergeteekenden te Batavia, als daartoe behoorlijk gemagtigd.

BATAVIA, J. R. MODDERMAN.

den 6den sept. 1827.

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Baron van der Capellen*,	Giese.
Canton en China,	*dito schip Helena*,	D. Grun.
Ternate,	*dito brik De Hoop*,	S. Sinclair.
Rotterdam,	*Eng. schip Mariner*,	Norsworthy.
Bordeaux,	*Fransch schip La Jeune Clémence*,	Baudonin.

BATAVIA, *De Postmeester*,

den 6den sept. 1827. P. A. BIK.

SAMARANG.

Wordt bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat aan het postkantoor te Samarang, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Riouw,	*Chineesche toop*,	Joo Tan Inklam.
Idem,	*dito toop*,	Ong Taee.
Idem,	*Maleische pantjallang*,	Abdul Rachman.
Idem,	*dito toop*,	Malim Sultan.
Idem,	*Boegineesch vaartuig*,	Mochamat Taeep.
Idem,	*dito boeloeaijam*,	Anakoda Sampik.
Sambas,	*Maleische toop*,	Sech Mochamat.
Idem,	*dito toop*,	Mochamat Kasim.

SAMARANG, *De Resident*,

den 31sten aug. 1827. H. J. DOMIS.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De eerste luitenant adjunct inspecteur *de Kolf* vertrekt naar Nederland.

4 september 1827.

—*F. J. B. SCHULTEN* en familie vertrekt naar Nederland.

—*B. VELSINK* vertrekt naar Samarang, en heeft tot zijn gemagtigden aangesteld den heer *P. Verwoert*.

BATAVIA, *6 september 1827.*

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Bal bij *Zimmerman* op Goenongsaharie, 8 september, entrée *f* 2.

—Diegenen, welke iets te vorderen hebben van Mr. *H. W. Muntinghe*, gelieven daarvan opgave te doen aan Mr. *J. R. Modderman*, voor of uiterlijk op den 15den september 1827.

—Verloren in of bij den Schouwburg, op den 5den september, een gouden armband. Voor den vinder *f* 15 belooning; adres 's lands drukkerij.

—Te huur, het huis van den heer *C. J. Smulders*, op Rijswijk; te bevragen bij *Peitsch*.

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.